شرق روزنامه
instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youbube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

یادداشت

موزه لنج‌سازی فضای باز روستای گوران

کیمیا امینی

گوران روستایی است در غرب قشم که لنج‌سازی سنتی در آن رواج دارد و در مجاورت ذخیره‌گاه زیست‌کره حرا قرار دارد. جنگل‌های حرا تا پنج برابر بیشتر از جنگل‌های دیگر دی‌اکسیدکربن را به خود جذب می‌کنند. از چهار سال پیش ما با همکاری استودیو چهار تلاش کردیم تا جنگل حرا مجاور روستای گوران را در زمینه اکوتوریسم تقویت کنیم و از ساحل مراقبت کنیم.

مسئول موزه فضای باز گوران افزود: این منطقه در جنگل حرا «سرزوروزوما» نام دارد که دارای یک باریکه شنی است و به دلیل فرسایش شن و گل درخت‌های حرا در معرض نابودی هستند. با مراجعه به دانش بومی و مقایسه وضعیت با جنگل‌های مشابه در دنیا متوجه شدیم بهترین روش برای مقابله با پدیده فرسایش کاشت درخت حراست.

وی اظهار داشت: هدف ما استفاده از مشارکت محلی در فرایند احیا بود. مسیر رویش درختان را با کمک مردم محلی در چند مرحله شناسایی کردیم و شروع به جمع‌آوری دانه، پرورش نهال و کاشت کردیم.

با کمک حامیان در درخت‌کاری کودکان هم مشارکت داده شدند و سازمان منابع طبیعی هم وارد شد و و امسال ۷۰ هزار نهال در دست کاشت است.

دیگر علاقه‌مندان هم می‌توانند با این پروژه همکاری کنند. حامیان این پروژه زیست‌محیطی تلاش می‌کنند تا با کاشت مجدد این درختان خاطره سبز درختان را دوباره زنده کنند.

این طرح امسال نیز مثل سال‌های گذشته، به اطلاع عموم علاقه‌مندان رسید و با مشارکت کمیته ملی موزه‌ها و همیاری اعضای ایکوم علاقه‌مند به محیط زیست در این طرح افرادی از راه دور هم توانستند در کاشت این نهال‌ها در کنار مردم محلی، مشارکت کنند.

مختصری از فعالیت‌های انجمن موزه‌های ایران

ایکوم ایران از دی ۱۴۰۱ تا دی ۱۴۰۲

کمیته ملی موزه‌های ایران: عملکرد انجمن موزه‌های ایران با توجه به فعالیت‌های ملی و بین‌المللی در بخش‌های آموزش، پژوهش و معرفی در قالب رویدادهای فرهنگی انجام می‌گیرد. در سالی که گذشت، با توجه به شرایط ناشی از تداوم محدودیت‌ها و مسائل مرتبط با آن و استفاده از روش‌های جدید و... مختصری از فعالیت‌های ممکن انجام‌شده به اختصار به شرح ذیل گزارش می‌شود:

• با اعلام شعار روز جهانی موزه برای سال ۲۰۲۳ میلادی تحت عنوان «موزه‌ها، یادداری و حال خوب» و درباره تبیین آن طبق روند پیشین نسبت به برگزاری نشست‌های توجیهی با مسئولان ذی‌ربط به صورت حضوری یا برخط و چگونگی همکاری‌های بین موزه‌های برای هفته بزرگداشت میراث فرهنگی و... به ترجمه پوستر و بسته ارتباطی شورای بین‌المللی موزه‌ها اقدام شد و به منظور اطلاع‌رسانی ترجمه‌های ذی‌ربط بر روی سایت قرار گرفت.

• در راستای بهینه‌ساختن اطلاع‌رسانی انجمن برای اعضا و علاقه‌مندان با همکاری داوطلبانه مؤسسه... اقدام به بهینه‌شدن سایت شد و در چند مرحله و تغییر هاست تقریبا از حالت منفعل خارج شد.

همچنین برای ترغیب متقاضیان عضویت، بخش عضویت انجمن با همکاری مؤسسه اشاره‌شده بخش ثبت‌نام بر روی سایت را فعال کرد. درباره بهینه‌شدن آیین موزه دو موضوع مورد دقت نظر قرار گرفت. نخست چون فعالیت موزه‌ها در جهان بر مبنا و محور شعار روز جهانی برای سال میلادی تعیین می‌شود، بنابراین در تنظر گرفته شد که دوره عملکرد هر موزه در جهان شاخص ارزیابی از ۱۰ دی‌ماه هر سال که شعار جدید اعلام می‌شود تا ۱۰ دی سال بعد لحاظ شود و مورد دوم دیجیتالی‌ساختن شعار اعلام ثبت‌نام و ارائه گزارش از طریق سایت و رفع مشکلات گذشته بود و چون این امر به قرار نگشید، به‌مدیل‌دیل شانزدهمین دوره از آیین برتر به سال ۱۴۰۳ موکول شد و در سال جاری ضمن ارائه گزارش ۱۵ دوره گذشته از طرف دبیر جشنواره، به قدردانی از داوران و افرادی که به صورت داوطلب با این آیین همراهی داشتند، اقدام شد.

• در راستای آشنایی کودک و نوجوان با بخشی از میراث ناملموس با همکاری کتابکده قشم و افسانه موزه‌ها برنامه‌های قصه‌گویی در فضاهای عمومی شهری همانند کافه نادری و قهوه‌خانه رمضون برگ و... انجام شد که تداوم آن در قالب نشست‌های مطلوب میراث فرهنگی و فعالیت‌های مشابه ارائه شد.

• موزه ملی علوم و فناوری درباره شعار سال «موزه‌ها، یادداری و حال خوب» دو نشست تخصصی را که یکی با همکاری موزه خلاقیت و معماری انجمن برگزار شد و مواجهه جامعه با چالش‌های دریافت تسهیلات برای تاثیر بر تصمیمات و ترجیحات آنان تعیین‌کننده است. در نتیجه باید با اتکای ساماندهاگرایانه بر یک مشوق و رهگذری دیگر مشوق‌ها توقع داشت که قانون اثرگذاری لازم را داشته باشد و باید توام با انتخاب ورودی‌های مناسب سیاستی بر جنبه‌های مهم فرایندهای سیاستی نیز کنترل داشت.

توضیحات روشی

۱- دامنه این تحقیق صرفا بر عوامل انگیزشی و مفروضات خود قانون محدود می‌شود. تاکید ما بر آن است که عوامل ساختاری فرهنگی، نگرش به خواننده و امید به آینده از عناصر اصلی است که نباید از نظر دور نگه داشته شود. ارزیابی حین اجرا این خطر را دارد که صرفا بر عوامل اجرایی یک سیاست تمرکز کند و ذهن پژوهشگر و سیاست‌گذار را از عوامل خارج از این چارچوب مغفول نگه دارد.

۲- معیار شناسایی و انتخاب افراد برای مصاحبه عمیق براساس دو مؤلفه قابل شناسایی است. مؤلفه اول گروه‌های اجتماعی متفاوتی است که خود قانون جوانی جمعیت سیاست‌های کیانگانوی برای آنان وضع کرده است. مؤلفه دوم ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی گروه‌های متفاوت اجتماعی است که این ویژگی‌ها به طور کلی می‌تواند بر نگرش و ترجیحات درباره فرزندآوری تاثیرگذارد.

۳- انتخاب گروه هدف براساس شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی، براساس طبقه‌بندی مناطق شهر تهران انتخاب شد. طبق شاخص‌های توسعه و مطالعات پیشین، مناطق تهران به مناطق توسعه‌یافته، متوسط، کم‌برخوردار و نیازمند مداخله تقسیم‌بندی شده و گروه هدف با توجه به این مناطق انتخاب شده است.

ارزیابی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

مسئله مهم دیگری که کریان‌گیر منوق‌های این قانون شده، عدم اطمینان به تسهیلات دولتی است. تسهیلاتی مانند اعطای زمین به افراد دارای سه فرزند و بیشتر در اوضاع نابسامان مسکن می‌تواند گزینه تغریب‌کننده‌ای برای فرزندآوری باشد. اما افراد با کفتن کرازه‌هایی مثل «کجا و کی این زمین داده می‌شود. چیزی مشخص نیست» یا «یک وام را به‌سختی گرفتیم چه برسد به زمین» اطمینانی به این منوق ندارند.

بنابراین باتوجه به مدل رهافت ممیزی اجتماعی و داده‌هایی که براساس آن به دست آمد، این قانون آن‌گونه که باید توانسته است بر مخاطبان خود اثر داشته باشد. از آنجایی که هدف در ممیزی اجتماعی و پایش، اصلاح به‌موقع سیاست و شناسایی ضعف‌هاست، شایسته است سیاست‌گذاران این حیطه به سمت کارآمدی این قانون از طریق بازنگری‌های اساسی پیش بروند. براساس مطالعات انجام‌شده، سیاست‌های غیرمستقیم جمعیتی مانند دسترسی ارزان یا رایگان به خدمات نگهداری کودک با کیفیت و سیاست‌های مبتنی بر مرخصی همراه با پرداخت حقوق برای هر دو والد، محیطی را شکل می‌دهند که افراد بدون تشویق آشکار به فرزندآوری ترغیب می‌شوند. هرچند که تغییر نگاه نسلی، امید به آینده و مسئولیت‌پذیری در نسل جوان عواملی زیربنایی هستند.

از نظر فرایندهای سیاستی نیز باید توجه داشت که برخود سلیقه‌ای دستگاه‌ها و برخوردهای منفی که در قبال اعطای تسهیلات انجام می‌شود، از تاثیرات سیاست می‌کاهد. فرایند سیاست‌گذاری به شکل خطی و ساده نیست. هنگامی که افراد در دریافت یک وام ساده با چالش روبه‌رو هستند، بر انگاره مردم مبنی بر بی‌اعتمادی به تسهیلات دولتی صحه گذاشته می‌شود. ارائه آماری از قبیل اینکه چه تعداد زمین واگذار شده یا داده شده، نیز برای تیتر رسانه‌های کاربری دارد و مواجهه جامعه با چالش‌های دریافت تسهیلات برای تاثیر بر تصمیمات و ترجیحات آنان تعیین‌کننده است. در نتیجه باید با اتکای ساماندهاگرایانه بر یک مشوق و رهگذری دیگر مشوق‌ها توقع داشت که قانون اثرگذاری لازم را داشته باشد و باید توام با انتخاب ورودی‌های مناسب سیاستی بر جنبه‌های مهم فرایندهای سیاستی نیز کنترل داشت.

توضیحات روشی

۱- دامنه این تحقیق صرفا بر عوامل انگیزشی و مفروضات خود قانون محدود می‌شود. تاکید ما بر آن است که عوامل ساختاری فرهنگی، نگرش به خواننده و امید به آینده از عناصر اصلی است که نباید از نظر دور نگه داشته شود. ارزیابی حین اجرا این خطر را دارد که صرفا بر عوامل اجرایی یک سیاست تمرکز کند و ذهن پژوهشگر و سیاست‌گذار را از عوامل خارج از این چارچوب مغفول نگه دارد.

۲- معیار شناسایی و انتخاب افراد برای مصاحبه عمیق براساس دو مؤلفه قابل شناسایی است. مؤلفه اول گروه‌های اجتماعی متفاوتی است که خود قانون جوانی جمعیت سیاست‌های کیانگانوی برای آنان وضع کرده است. مؤلفه دوم ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی گروه‌های متفاوت اجتماعی است که این ویژگی‌ها به طور کلی می‌تواند بر نگرش و ترجیحات درباره فرزندآوری تاثیرگذارد.

۳- انتخاب گروه هدف براساس شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی، براساس طبقه‌بندی مناطق شهر تهران انتخاب شد. طبق شاخص‌های توسعه و مطالعات پیشین، مناطق تهران به مناطق توسعه‌یافته، متوسط، کم‌برخوردار و نیازمند مداخله تقسیم‌بندی شده و گروه هدف با توجه به این مناطق انتخاب شده است.

• برگزاری آیین پیش از نوروزی در غار موزه وزیری؛ جشنواره سمنوپزان نوروزی.

• با همکاری کانون توسعه فرهنگی کودکان و در زمینه معرفی شخصیت و شعر بانوی فرهیخته شعر و ادب فارسی پروین اعتصامی فراخوانی در سطح کشور در قابخانه‌های تحت پوشش توزیع شد که منجر به دریافت بیش از ۴۰۰ اثر نقاشی و تصویری از کودکانی استان‌های مختلف شد که اولین نمایشگاه آثار استان‌ها در سالروز تولد پروین (۲۵ اسفند) افتتاح شد که در ایام نوروز نشستی با موضوع ادبیات باید بود و به نوبت آثار گردآوری‌شده در قالب نمایشگاه به نمایش گذاشته شد و این امر تا مهرماه سال جاری به درازا کشید.

• سال جاری را با انتشار بیانیه برای اعضا و جامعه موزه‌داری و خانواده میراث فرهنگی آغاز کردیم.

• موزه معماری و خلاقیت عضو اقدام به برگزاری نمایشگاه‌های مشارکتی با موزه‌های خارج از کشور کرد که می‌توان به نمایشگاه معرفی آثار فریدا به مناسبت شصت‌وپنجمین سال تاسیس موزه خانه آبی فریدا کالو در مکزیک اشاره کرد.

• در راستای برگزاشت روز جهانی بناها و محوطه‌های تاریخی کارگروه حفاظت با همکاری پژوهشکده ابنیه و بافت پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری اولین نشست تخصصی خود تحت عنوان تعامل پایدار تا تحقق مشارکت همگانی در حفظ میراث فرهنگی را در سال جاری برگزار کرد.

• به مناسبت روز ملی معمار و بزرگداشت شیخ بهایی نشست تخصصی تحت عنوان «حفاظت و چالش‌های توسعه در بافت‌های تاریخی-اجتماعی» در تالار امیرکبیر دانشگاه آزاد اسلامی و همچنین آیین نکوداشت بنیان‌گذار موزه معماری و خلاقیت (خانه صفوی) در مسجد شیخ لطف‌الله اصفهان برگزار شد.

• با همکاری انجمن علمی مطالعات صلح ایران و موزه صلح تهران نشستی تحت عنوان «آداب صلح و دوستی در منطقه شاهنامه» در موزه صلح برگزار شد.

• نشست علمی شاهنامه در آینه کتب درسی ادبیات پایدار از گذشته تا به امروز در تاریخ در سالن همایش موزه آموزش سروش.

• همانند سال‌های گذشته با همکاری محله فرهنگی بخارا نشست‌هایی در حوزه میراث فرهنگی (ملموس و ناملموس) به صورت هیبریدی با آذر ماه برگزار شد.

• به مناسبت روز جهانی ارتباطات در موزه بانک ملی نشست تخصصی موزه و ارتباطات برگزار شد.

• مراسم روز جهانی موزه پیام تصویری رئیس اتحادیه آسیا اقیانوسیه را همراه با پیام رئیس دفتر منطقه‌ای یونسکو در تهران و پیام رئیس ایکوم برای او در جامه هنرمندان برگزار شد. در این برنامه ضمن تقدیر از پیش‌کسوتان و بازنشستگان و یاد درگذشتگان اثرش ۱۵ دوره آیین موزه برتر از طرف دبیر جشنواره ارائه و اجرای الواح احتساب یافت.

• هشتمین نشست تخصصی موزه و معلولیت در هفته گرامیداشت میراث فرهنگی و به مناسبت روز جهانی موزه با همکاری انجمن گردشگری معلولان و توان‌یابان بارس در مجموعه فرهنگی-تاریخی سعدآباد همانند سال‌های قبل برگزار شد. همچنین نمایشگاه کارتون موزه و معلولیت در آن مجموعه به نمایش گذاشته شد.

• نشست سالانه فعالان حوزه کودک و موزه با همکاری کانون توسعه فرهنگی کودکان و مجموعه فرهنگی-تاریخی نیاوران در دوم خرداد برگزار شد و سیس کارگاه تعامل کودک و نوجوان و موزه برگزار شد. همزمان با نشست نیاوران در سرای پروین موزه خیمه‌شب‌بازی برای کودکان منطقه ۱۲ شهرداری دو اجرای خیمه‌شب‌بازی داشتند.

• با توجه به شعار سال (موزه‌ها، یادداری و حال خوب) نشست‌های تخصصی و کارگاه‌های آموزشی با همکاری موزه‌های خصوصی (خانه صفوی، موزه تمبر طلا و نقره، قارمونه وزیری، خانه اردیبهشت و...) و موزه‌های دولتی (موزه ملی علوم و فناوری، سازمان محیط زیست، کمیسیون ملی یونسکو، انجمن ترویج علم و موزه‌های شهرداری، موزه ملی، کاخ گلستان، مجموعه فرهنگی-تاریخی نیاوران، موزه بانک ملی، مجموعه فرهنگی تاریخ سعدآباد، سینما و...) برگزار شد، تحت عناوین:

- نشست موزه‌های صنعتی و یادداری در مجموعه فرهنگی-تاریخی نیاوران.
- برگزاری ویبنار یادداری و فناوری در موزه.
- کارگاه آموزشی هنر سبز در مجموعه فرهنگی-تاریخی نیاوران از طرف قارمونه وزیری در مجموعه فرهنگی-تاریخی نیاوران.
- با همکاری انجمن هنرمندان و شهرداری بافت تاریخی، نشستی ادبی تحت عنوان پیوین اعتصامی در سرای کاظمی برگزار شد.
- خانه صفوی کارگاهی آموزشی تحت عنوان تاثیر اقلیم محیط زیست بر بناهای تاریخی را در موزه معماری و خلاقیت برگزار کرد.
- موزه صلح نیز نشستی تخصصی تحت عنوان موزه، صلح و حال خوب را با رئیس موزه برگزار کرد.
- گروه حقوقی انجمن نشستی تخصصی را با عنوان میراث فرهنگی و حقوق، چالش‌ها و راهکارها در سالن کمیسیون ملی یونسکو برگزار کردند.
- طراحی مشارکتی گالری تغییرات اقلیمی موزه علوم و فناوری در مهرماه
- در راستای شعار سال با مشارکت موزه تنوع زیستی پردیسان نشست تخصصی تحت عنوان نقش موزه‌های در تاریخ طبیعی در پایداری تنوع زیستی انجام شد و در نیمه دوم سال نیز در استان آذربایجان شرقی نیز یک نشست تخصصی برگزار کردند.
- به مناسبت روز جهانی موزه و هفته برگزداشت میراث فرهنگی گروه حفاظت ایکوم نشستی با عنوان خط‌مشی‌های حفاظت پایدار از میراث فرهنگی را در مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد برگزار کرد.
- در کتابخانه علوم اهواز شب خوزستان تحت عنوان (خوزستان و پایداری در میراث فرهنگی و طبیعی) و شب فرهنگی کیلان و خوزستان (رشت -ایذه) را همراه با رونمایی کتاب از کیلان تا خوزستان «روایت زندگی دکتر بلغاری» برگزار شد.
- نشست تخصصی گوهی اولیه و ادوات تخصصی همراه با نمایشگاه آثار خوشنویسی خط کوفی آقای ارفعی در کاخ گلستان
- همزمان با میلاد زکریای رازی نشستی در محل فرهنگستان علوم پزشکی با مشارکت موزه ملی علوم و فناوری تحت عنوان شب موزه ملی علوم و فناوری برگزار شد.
- با همکاری مجموعه تبت جهانی کاخ گلستان نشست و نمایشگاهی تحت عنوان روایت قتل ناصرالدین شاه در کاخ گلستان برگزار شد.
- با همکاری خانه اردیبهشت برنامه‌ای تحت عنوان عصرانه ایکوم ایران، گفت‌وگویی درباره آرایه‌های فراموش‌شده معماری با حضور کارشناسان در محل خانه اردیبهشت برگزار شد.
- با همکاری انجمن ترویج علم و مشارکت فرهنگستان علوم مراسم بزرگداشت استاد بازرگان برگزار شد.
- به مناسبت روز جهانی ناشنوایان نشست تخصصی همراه با تور فرهنگی موزه‌گردی ویژه ناشنوایان در موزه‌های سینما صلح ایران.
- در همکاری با موزه خلاقیت و معماری (خانه صفوی) کارگاه خیال و خلاقیت (بخش تهران) در مرای پروین اعتصامی برگزار شد.
- همکاری مؤثر در برگزاری نهمین همایش بین‌المللی شمس تبریزی در خوی و همچنین انجام دومین پیش‌نشست نهمین همایش بین سرای پروین اعتصامی در شهریوماه و مراسم رونمایی از انتشار کتاب تمبر طلای آشنایی شمس و مولانا در شب بخارا در موزه خصوصی تمبرهای طلا و نقره.
- به منظور کندکردن فرسایش ذخیره زیست‌کره و پیرو برگزاری موفق کارگاه سرزوروزما در سال گذشته در بندر تاریخی گوران جزیره قشم با مشارکت جامعه محلی و موزه گوران پنجمین نهال‌کاری سرزوروزما انجام شد.

نمایشگاه‌های مشارکتی مشابه مواردِ ذیل

- در ارتباط با حفظ اقلیم «زمزمه زمین» نمایشگاه گروهی هنرمندان فنلاندی در گالری اکنون
- نمایشگاه رفتگان پایدار در گالری نشر ثالث
- نمایشگاه شالیزار در قاب عکس خانه هنرمندان
- در قالب برگزداشت با نکوداشت مشاهیر فرهنگی همچون حافظ (در جست‌وجوی فضای حافظ)، اخوان ثالث، داریوش مهرجویی، استاد کیانیان، استاد اعتصام، مهندس قانعی و... می‌توان به فعالیت‌های مشارکتی با خانه‌موزه اخوان ثالث، خانه‌موزه سیمین و جلال، خانه صفوی، موزه ملی علوم، کاخ موزه گلستان فکری کودک و... همانند قصه و موزه به روایت آلهه حیران در خانه پروین
- با عنایت به حضور دکتر جلیلی در هیئت اجرائی کمیته بین‌المللی موزه‌های علم و فناوری (سیموست) هدایت اعضای ایرانی برای برگزاری نشست‌های مشابه این کمیته در که را با ایشان برعهده داشتند.
- برای اعضای ایرانی به منظور آموزش مربیان و نوجوانان با زبان سیاسی عروسکی موزه خیمه‌شب‌بازی در پنج استان اقدام به برگزاری کارگاه آموزشی کرد که گزارش ۶۶ کارگاه تحقق‌یافته مصرح‌ها به نمایش فیلم مستند مرتبط با آن در یکی از نشست‌های دوشنبه ایکوم ارائه شد.

• به مناسبت روز جهانی موزه در هفته گرامیداشت میراث فرهنگی، در راستای شعار سال با همکاری موزه سینما دومین دوره «چشم هفتم در میراث» که به اکران فیلم‌های کوتاه خبری با موضوع موزه و میراث فرهنگی اختصاص دارد در سالن نمایش موزه سینما برگزار شد.

• به منظور ترغیب جوانان به ساخت مستندهای میراثی و موزه‌ای و آشنایی بیشتر مخاطبین موزه با این مقوله‌ها به منظور معرفی موزه سینما نمایش مستندهای موزه‌ای با نقد و بررسی در نیمه دوم سال انجام شد.

• مانند سال گذشته موزه‌ها به اجرای مراسم خاص برای برزگداشت روز جهانی موزه و هفته میراث فرهنگی تشویق شدند که نمونه‌ای از فعالیت آنان به شرح پوسترهای ذیل است:

• در ارتباط با تسهیل فعالیت‌های مشارکتی در قالب محورهای مورد اشاره در برنامه استراتژی پنج‌ساله شورای بین‌المللی باید به عقد تفاهم‌نامه‌هایی که تسهیل انجام فعالیت‌های مشارکتی را فراهم می‌کند در ذیل اشاره کرد:

- عقد تفاهم‌نامه با کرسی یونسکو در دانشگاه شهید بهشتی
- مقدمات عقد تفاهم‌نامه با بنیاد نمایش کودک
- عقد تفاهم‌نامه با انجمن حقوق هنر
- تفاهم‌نامه با جامعه مهندسین برای انجام پروژه‌های مشترک

البته تفاهم‌نامه‌ها با محوریت حقوق بشر، تغییرات اقلیمی، یادداری، کودک و نوجوان و آموزش فعالیت‌هایی در قالب مشارکت با موزه‌ها و نهادهای مردم‌نهاد انجام شد.

• در ارتباط با موضوع صلح اهم مواردی که غیر از فعالیت‌های مستمر موزه صلح تهران (اعم از کارگاه‌ها و نشست‌ها) می‌توان اشاره کرد، عبارتند از:

- عقد تفاهم‌نامه با کرسی یونسکو دانشگاه شهید بهشتی و ایکوم ایران
- انجام مراسم گرامیداشت روز جهانی صلح در موزه صلح تهران
- روایت اول: تحت عنوان همنشینی ادبان در ایران (در روایت خانه مرکز فرهنگی آسیا پژوهشگاه علوم انسانی)
- انجام رویدادی با مشارکت مؤسسه حقوق و هنر، انجمن علمی مطالعات صلح ایران و انجمن حقوق‌شناسی تحت عنوان نشست سینما و صلح در موزه سینما در روز ملی سینما
- نقد و بررسی کتاب ایران سرزمین صلح ادیان الهی در برنامه‌های دوشنبه ایکوم
- نشست آداب صلح و دوستی در منطقه شاهنامه

• در حوزه کودک و نوجوان موزه صلح تهران، مجموعه بادبادک، مؤسسه فرهنگی توسعه کتاب‌خوانی، موزه مجازی هنر کودک و مؤسسه بادبادک، غارمونه وزیری، موزه صلح تهران، مجموعه فرهنگی تاریخ نیاوران، مجموعه میراث جهانی کاخ گلستان، موزه خیمه‌شب‌بازی، موزه عروسک بادرود، و موزه ملی علوم و فناوری با برگزار کردن که بودند و در هفته ملی کودک برنامه‌های متعددی را برگزار کردند که می‌توان به نمونه‌ای از فعالیت‌های اختعایافته غیر از بازدیدهای ویژه کودکان در این حوزه در زیر اشاره کرد:

- به مناسبت روز تاریخ ادبیات کودک و نوجوان در خانه کودک ناصرخسرو کارگاه آموزشی قصه‌گویی
- نکوداشت استاد کیانیان در همدان با همکاری موزه مجازی کودک و کانون پرورش فکری کودک و نوجوان
- جشنواره گردشگری خلاق کودکان در یزد
- نمایش آثار پروژه ایران در موزه مجازی هنر کودک و مؤسسه بادبادک
- نشست تخصصی کودک و موزه در نیاوران
- نمایشگاه گردآورید در همکاری با کتابکده قصه و افسانه در آذرماه
- آشنایی با ادبیات کهن از طریق داستان و عروسک در کتابکده قصه و افسانه
- کارگاه آموزشی در موزه عروسک بادرود
- کودکانه در زیر سایه بادگیر در کاخ گلستان
- کارگاه آموزشی مرمت و نقاشی برای کودکان در نیاوران
- کارگاه بازیافت ویژه کودکان در غارموزه وزیری
- نقش برجسته ساسانی در قاب خیال کودکی

• در سال جاری سلسله نشست‌های انجمن با موضوع موزه فرهنگی و موزه در قالب جدیدی تحت عنوان دوشنبه‌های ایکوم به همت روابط عمومی ایکوم و با مسئولیت کارگروه‌های تابعه (حفاظت و مرمت، هنرهای تجسمی و حقوقی) و با همکاری مرتبط برگزار شد. در این ارتباط بیش از ۲۷ نشست تخصصی تا تاریخ ۱۴۰۲ اسفند برگزار شد.

• در نیمه دوم سال جاری با همکاری کافه‌موزه تایپ یک سلسله نشست ماهانه با محوریت کافه برگزار شد.

دریچه

موزه و مجموعه هایپررئال

موزه‌های تاریخی و باستان‌شناسی

اداب از صفحه ۵

شاید یکی از مهم‌ترین پرسش‌های بشر پرسش از گذشته و خاستگاه اوست. اجداد من چگونه انسان‌هایی بوده‌اند؟ در زمان‌هایی دورتر از آنچه به‌عنوان تاریخ می‌شناسیم و تصوری کلی از آن در ذهن داریم، بشر چگونه می‌زیسته و تا چه‌اندازه به من شباخت داشته است؟ دیرینه‌شناسان با تکیه بر یافته‌های باستان‌شناسی و فرضیات علمی هرروز بخش تاریکی از گذشته دور را روشن می‌کنند و سعی بر ارائه تصویری از دوره پیش از تاریخ دارند. بازسازی بدن و چهره بر اساس اسکلت‌های به‌دست‌آمده از احداد بشر و جوامع ابتدایی پیش از تاریخ، تبدیل به تخصص برخی از مجسمه‌سازان سوپررئال در دنیا شده است. پرتره‌سازی بر اساس جمجمه به دلیل کاربردهای گوناگون از جمله حوزه جرم‌شناسی و تعیین هویت اجساد مفقودان، گسترش و تحولات فراوانی یافته تاجایی‌که هم‌اکنون در دنیا چندین روش بازسازی مرسوم است که بر اساس روش کار، اولویت‌بندی داده‌ها و اندازه‌گذاری ضخامت بافت نرم در قسمت‌های مختلف جمجمه، قابل تفکیک هستند. در سال ۱۳۹۵ بازسازی چهره اسکلت کشف‌شده در شهر سوخته (استان سیستان و بلوچستان) و متعلق به زنی چند هزار سال قبل به دست من و همکارانم انجام شده که بر اساس کاوش‌ها و پژوهش‌های دکتر سجادی و همکاری دکتر رمضانی است. تمامی مجسمه‌هایی که بر اساس شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی و برطبق متون تاریخی و تصاویر بازسازی به هدف آشنایی مخاطب با گذشته و رساندن اطلاعات در این زمینه ساخته می‌شوند، در دسته مجسمه‌های تاریخی جای می‌گیرند. وفاداری به کشفیات و نظریه‌های باستان‌شناسانه و تاریخی، اصل مهم ساخت این قبیل مجسمه‌هاست. نقاشی‌ها، نقش‌برجسته‌ها، ظروف، سکه‌ها و هرآنچه حاوی اطلاعات بصری از نحوه زندگی، پوشش و چهره افراد باشد، منابع باارزش و مهمی برای مجسمه‌ساز محسوب می‌شود. ساخت پادشاهان و دولتمردان یک دوره یا بازسازی صحنه‌ای از زندگی مردم در دوره خاص تاریخی یا بازآفرینی واقعه‌ای ملی از کاربردهای مجسمه موزه‌های هایپررئال است.

موزه‌های مشاهیر

مشهورترین مجسمه‌های مومی یا سوپررئال متعلق به همین موزه‌هاست و برای بسیاری معنا و بادآور مجسمه سوپررئال است که با هدف شناساندن و ارج‌نهادن به هنرمندان، نویسندگان، مخترعان، سیاست‌مداران، مفاخر جامعه و... به وجود آمده‌اند. مشهورترین آنها موزه مادام تسو و شعب آن در کل دنیاست. استفاده از ستارگان سینما، موسیقی و ورزش در کنار مشاهیر ادبی و هنری و سیاست‌مداران روز باعث ایجاد محبوبیت بین مخاطبین شده است. تمایل افراد به نزدیک‌شدن به چهره‌های مشهور اولین عامل موفقیت موزه و ایجاد کشش و جذابیت برای بازدیدکننده است. از اولین نمونه‌های آن در ایران موزه مشاهیر فارس در عمارت زینت‌الملک شیراز است که به معرفی چهره‌های شاخص تاریخی در استان فارس پرداخته است. برخی از این موزه‌ها فقط به معرفی یک نفر و شرح زندگی و دستاوردهای او اختصاص دارند. این قبیل موزه‌ها معمولا در خانه شخصی مشاهیر بدید می‌آید و دربرگیرنده وسایل شخصی، وسایل کار و آثار آنان است. خانه اخوان ثالث، جلال آل احمد و استاد شهریار از این قبیل هستند.

یادداشت

رسانه و موزه چه نسبتی با هم دارند؟

و آن‌گاه صدای ناپیروسوا

فاطمه‌علی‌اصغر

در ابتدا یک صدا بود. صدایی ناشناخته. ازسال‌های موازی به گوش می‌رسید. جه کسانی می‌توانستند صدای او را بشنوند. این زن بدون مرد در تالارهای موزه لوور هم نشده بود. هر روز تکاپو را فقط تکاسش می‌کردند و حیرت می‌کردند و از کنارش می‌گذشتند. پژوهشگران دیرزمانی است که صدای او را دریافته‌اند، اما این صدا هنوز برای ما و جهانیان خفته است. هنوز مردم بسیاری آن را نمی‌شنوند. این تنها صدای ناپیروسوا نیست. هنوز ازمان موزه در سراسر جهان پر از صداهایی از قرون قدیم‌اند و حالا هم به دستمبری از آینده به گوش می‌رسد. معنای کلاسیک موزه تغییر کرده و براساس آخرین تعریف از موزه در اجلاسیه دوم شهریور ۱۴۰۱ شورای بین‌المللی موزه‌ها در شهر پراگ، مرکز جمهوری چک، شده است «موزه، نهادی غیرانتفاعی و دائمی در خدمات جامعه است که به تحقیق، گردآوری، حفاظت، تفسیر و به نمایش گذاشتن میراث ملموس و ناملموس می‌پردازد. نهادی در دسترس و جهان‌شمول که درهایش به روی همگان باز است و توقع و پایداری را پرورش می‌دهد. آنها از نظر اخلاقی، حرفه‌ای و با مشارکت جوامع اداره می‌شوند و با ارائه تجربیات متنوع برای آموزش، لذت، تفکر و به اشتراک گذاری دانش، ارتباط برقرار می‌کنند». با این تعریف مفاهیمی موزه از تالارهای زمان فراتر می‌رود. تفکرات متعددی قرار است صداهای بسیاری خلق کنند و پژوهش‌های متنوعی تولید شود. مفاهیم رنگ دیگری بگیرند. آنها باید به گوش مردم برسند هرچند که شبکه‌های اجتماعی تحول راستینی در اطلاع‌رسانی ایجاد کرده‌اند اما موزه‌ها با وجود تحول‌شان دارای یک سبک و سطحی از اندیشانند که پیش‌ازپیش نیاز به روزنامه‌نگاران متخصص دارد. در طول دوران تمدنی، روزنامه‌نگاران همواره منعکس‌کننده صداهای ناشنیده هستند. با این حال، آنچه این روزها نیاز روزنامه‌نگاران برای مواجه‌شدن با موزه‌هاست، تخصص است. این تخصص و شناخت درباره اندیشه تولیدشده در موزه‌هاست که می‌تواند آنها را رسولان بحق و راستین موزه‌ها بسازد. این شناخت و جهان‌بینی باید در حیاره ساختار با فرایند با حیثی شمایل موزه‌ها، در نهایت انعکاس داده‌ها منجر به چرخه معیوبی در علاقه‌مندی به موزه‌ها می‌شود. موزه‌ها به صورت مداوم در حال تغییر هستند و به همان نسبت نیاز است که روزنامه‌نگاری و اطلاع‌رسانی در این حوزه متحول شود. با این حال دریافتی واقعی از این پویش و حرکت مستقلانه در میان رسانه‌های امر دیده نمی‌شود. نه‌تنها روزنامه‌نگار متخصص پرورش پیدا نمی‌کند. اگر هم پیدا کند به اندازه انگشتان یک دست است؛ بلکه بسیار نادر است که این روزنامه‌نگار بتواند به نبض و حیات پوینده موزه‌ها در جهان وصل شود. مهم‌ترین قدم برای اتصال به قلب تپنده موزه‌های جهان، دیدار از موزه‌های جهان به صورت مداوم. شرکت در همایش‌ها و برنامه‌های تخصصی بین‌المللی است. تا زمانی که روزنامه‌نگاران در جهانی که هر ثانیه در حال تغییر است، یک سبک و روش قدیمی برای مواجهه با آثار و حتی موزه‌های کلاسیک داشته باشند، ما هرگز نخواهیم‌توانست قدم‌های جدی برای انعکاس صداها، اندیشه‌ها و تفکرات تولیدشده در موزه‌ها برداریم. ما نمی‌توانیم حتی موزه‌های خود را به مردم جهان معرفی کنیم چون زمان امروز روزنامه‌نگاران متخصص موزه‌ای در رسانه‌های بیانی جهان را نمی‌شناسیم. این فقدان همواره باعث می‌شود که ما فقط در برابر تصاویری از ناپیروسوا خیره شویم و تنها بگوییم: «و آن‌گاه صدای ناپیروسوا...» اما کدام صدا؟ صدایی که حتی نمی‌توانیم تحلیلش کنیم و از خاستگاه آن و دربارهاش با جهانیان حرف بزنیم.

فیلموواره جشم هفتم

مرجان حاجی‌رحیمی، دبیر فیلموواره جشم هفتم در میراث: مستندنگاری تصویری رویدادها و آثار میراثی و موزه‌ای امری است که در سال‌های گذشته مورد توجه اصحاب رسانه قرار گرفت. با تغییر ویژگی‌های رسانه از صورت روزنامه و مکتوبات به فضای مجازی و تصویری، وسیله بسیار مناسبی برای تولید فیلم‌های میراثی و موزه‌ای به وجود آمد. فیلموواره جشم هفتم در میراث برای معرفی و در معرض دید قرارگرفتن آثار فعالان ح